

у кримінальному провадженні, а тому потребує та доповнень до чинного КПК України. вирішення шляхом внесення відповідних змін

Список використаної літератури

1. Стан та структура злочинності в Україні за 1 квартал 2011 року [Електронний ресурс] / МВС України. – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/519179;jsessionid=51B9D8E8C2B6CF975B4AEF8585BF9644>.
2. Ермолаев И. П. Свод законов Киевской Руси / И. П. Ермолаев, Р. Г. Кашафутдинов. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1985. – 89 с.
3. Хрестоматія з історії держави і права України : навч. посіб. / [упоряд.: А. С. Чайковський (кер.), О. Л. Копиленко, В. М. Кривоніс, В. В. Свистунов, Г. І. Трофанчук]. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 656 с.
4. Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів [Електронний ресурс] : постанова Пленуму Верховного Суду України від 2 лип. 2004 р. № 13. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/A78739119E3E2563C3256F08002065BA?OpenDocument&CollapseView&RestrictToCategory=A78739119E3E2563C3256F08002065BA&Count=500&>.
5. Проект Кримінально-процесуального кодексу України : реєстр. № 1233 від 13 груд. 2007 року / внес. на розгляд Верховної Ради України народними депутатами В. Р. Мойсиком, І. В. Вернидубовим, С. В. Ківаловим, Ю. А. Кармазіним [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=31115.
6. Проект Кримінально-процесуального кодексу України [Електронний ресурс] : за станом на 1 лип. 2011 р. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/35980>.
7. Проект Кримінального процесуального кодексу : підгот. робочою групою Нац. комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права : від 11 верес. 2008 р. – К., 2008. – 280 с.
8. Судебные Уставы Императора Александра II с толкованиями и извлечениями из отечественной и юридической литературы / сост. А. Тимановский. – М. : Тип. А. И. Мамонтова и К°, 1885. – 820 с.

Надійшла до редколегії 20.09.2011

КОЧУРА А. В., КОЧУРА А. А. ИСТОРИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ ПОНЯТИЯ «НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИЙ ПОТЕРПЕВШИЙ» В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ

Рассмотрено историческое развитие правового положения потерпевшего в уголовном судопроизводстве, а также современные положения уголовно-процессуального законодательства о правовом положении названного участника уголовного процесса.

KOCHURA A., KOCHURA O. HISTORICAL ASPECTS OF THE PROGRESS OF THE NOTION «MINOR VICTIM» IN THE CRIMINAL PROCESS

Historical progress of minor victims status in the criminal process and modern state of procedural criminal legislation about legal status of minor victims are reviewed.

УДК 329:343.139

О. А. КРУЖИЛІНА,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА СУДОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВА ГРОМАДЯН ЗБИРАТИСЯ МИРНО, БЕЗ ЗБРОЇ, ПРОВОДИТИ ЗБОРИ, МІТИНГИ, ПОХОДИ Й ДЕМОНСТРАЦІЇ

Визначено юридичний зміст права на мирні зібрання та наголошено на деяких проблемних питаннях його реалізації. Проведено аналіз особливостей судового захисту даного політичного права. Розкрито специфіку провадження у адміністративних справах, пов'язаних із порушенням права громадян на мирні зібрання.

Побудова правової, демократичної держави передбачає гарантування основних прав і свобод людини та громадянина, у тому числі й по-

літичних. Серед політичних прав і свобод чільне місце посідає право громадян збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги,

походи і демонстрації, передбачене ст. 39 Конституції України. Вільна реалізація даного політичного права є однією з передумов нормально функціонування сучасної демократичної держави, адже воно є формою безпосередньої демократії та відіграє важливу роль у формуванні громадянського суспільства в Україні.

У цьому сенсі набуває актуальності проблема захисту права на мирні зібрання, оскільки для практичної реалізації будь-якого права важливо не тільки закріпити його в Конституції, але й забезпечити його дотримання, використання і захист у реальному правовому житті.

Окреслюючи ступінь наукової розробленості зазначеної проблеми, слід зауважити, що питанню реалізації і захисту права на мирні зібрання приділяють певну увагу як українські, так і російські вчені-конституціоналісти. Зокрема А. Колодій, А. Олійник, П. Рабінович, М. Хавронюк, О. Козлова, розглядаючи права людини і громадянина в Україні, надають визначення та аналізують зміст права на мирні зібрання; І. Валюшко, Є. Захаров, В. Чемерис досліджують проблеми законодавчого регулювання вказаного політичного права, Є. Додіна аналізує правові заходи реалізації права громадян на мирні зібрання. Однак поза увагою названих та інших учених-правників залишились проблеми, що виникають під час судового захисту даного політичного права. Тому метою нашого дослідження є проблемні питання, що виникають у процесі реалізації та захисту права збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації. Його новизна полягає в тому, що на підставі результатів аналізу даного політичного права та особливостей його судового захисту вироблено аргументовані пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства України, спрямованих на удосконалення процедур розгляду судами справ, пов'язаних із порушенням права на мирні зібрання.

У ст. 39 Конституції України визначено, що громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації даного права може встановлюватися судами відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням і злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей. У зазначеній статті Конституції розвиваються положення, закріплені у ст. 21 Міжнародного пакту про грома-

дянські та політичні права та у ст. 11 Конвенції з захисту прав людини і основоположних свобод. Зокрема згідно зі ст. 11 Конвенції кожен має право на свободу мирних зібрань і свободу об'єднання з іншими особами, включаючи право створювати профспілки та вступати до них для захисту своїх інтересів. Здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб [1].

За своїм юридичним змістом досліджуване право гарантує вільну участь особи в різноманітних акціях, що відрізняються між собою не тільки за ідейним спрямуванням, а й за механізмом реалізації. Як правило, зазначає Н. Шукліна, публічні масові заходи здійснюються у формі зібрання однодумців, прихильників певних ідей, скандування лозунгів, закликів, виголошення промов тощо. Метою таких дій є колективне обговорення проблем, які охоплюють загальні інтереси, а також вираження свого ставлення до дій чи бездіяльності органів державної влади й місцевого самоврядування, важливих подій у внутрішньому житті держави та у світі загалом тощо [2, с. 265]. Оскільки такі форми безпосередньої демократії, як вибори чи референдуми, не проводяться щодня, найкращим способом привернути увагу більшості людей до своєї позиції є її публічне висловлення.

Зміст термінів, що використовуються в ст. 39 Конституції України, тлумачать по-різному, а оскільки чинне законодавство не надає чіткого визначення понять «збори», «мітинги», «походи» і «демонстрації», у науці конституційного права багатьма вченими робляться спроби визначити конкретні ознаки, що відрізняють вищезазначені терміни один від одного. Зокрема, досить вдалу спробу розмежувати деякі види мирних зібрань було зроблено П. Рабіновичем та М. Хавронюком. На їх думку, під зборами і мітингом слід розуміти організоване, мирне, масове зібрання громадян в одному місці із зазначеною метою. Похід – це організований, довготривалий, з перервами для проведення мітингів, пікетувань, проїзду чи відпочинку мирний масовий рух громадян за певним маршрутом, а демонстрація – організоване, мирне масове проходження громадян тротуаром чи проїжджою частиною вулиці (дороги), бульвару, проспекту, площі. Крім названих заходів, можуть також проводитися пікетування – прилюдне виявлення громадянами своїх соціально-

політичних, економічних та інших інтересів, яке відбувається біля адміністративних будинків законодавчих, виконавчих, судових, правоохоронних органів, органів місцевого самоврядування тощо, або інші мирні акції протестного або непротестного характеру з метою привернення уваги органів державної влади, місцевого самоврядування, громадськості до вирішення певних проблем, які становлять приватно-індивідуальний, колективний, суспільний чи державний інтерес [3, с. 211–212].

Реалізація права громадян України на мирні зібрання на сьогодні має певні проблеми, пов'язані перш за все з тим, що вітчизняна нормативно-правова база, яка регулює право на мирні зібрання, є неповною та недосконалою. Крім норми Основного Закону України, порядок реалізації права на мирні зібрання регламентується нормами Указу Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» від 28 липня 1988 р., який є чинним на території України відповідно до постанови Верховної Ради України від 12 вересня 1991 р. «Про порядок тимчасової дії на території України окремих актів законодавства СРСР» у частині, що не суперечить Конституції України, та окремими нормативними актами місцевих рад, що регулюють порядок проведення мирних зібрань на місцевому рівні (наприклад «Порядком розгляду питань щодо організації та проведення зборів, мітингів, походів та демонстрацій у місті Харкові», затвердженим Рішенням міськвиконкому Харківської міської ради від 6 червня 2007 р. № 543). Деякі положення щодо порядку проведення мирних зібрань містить Рішення Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 р. № 4-рп/2001 у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення ч. 1 ст. 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання).

Таким чином, можна констатувати, що зазначені вище нормативно-правові акти є недостатніми для створення належного правового регулювання в даній сфері, а право на мирні зібрання є лише одним із політичних прав, яке не одержало докладної регламентації в законодавстві України, але потребує такої. Оскільки відповідно до ст. 92 Конституції України права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод мають визначатися виключно

законами України, вирішити проблему неврегульованості політичного права на мирні зібрання має спеціальний закон. Таким законом доцільно: встановити визначення термінів тих мирних зібрань, які передбачені Конституцією України; необхідні вимоги до порядку здійснення цього політичного права; особливості проведення того чи іншого мирного заходу; чітко визначити, хто може бути організатором та учасником мирних заходів, а також встановити їх права і обов'язки; визначити термін і процедуру завчасного сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення публічного заходу; зазначити підстави і порядок встановлення судом обмежень у реалізації цього права.

Найпроблемнішими з цих питань є визначення необхідного часу для повідомлення про проведення мирного заходу та встановлення підстав і порядку обмежень у реалізації права на мирні зібрання. У Конституції України вказано, що організатори мирного заходу повинні заздалегідь повідомляти органи державної влади чи місцевого самоврядування про його проведення, але законодавчі пропозиції по-різному підходять до питання щодо часу надходження такого повідомлення до адресата. Одні з них містять лише абстрактний за змістом припис про те, що такі повідомлення подаються беручи до уваги час, необхідний для підготовки заходів щодо забезпечення громадського порядку і безпеки людей (проект Закону України «Про порядок організації і проведення мирних заходів» від 6 травня 2008 р. № 2450 за ініціативою Кабінету Міністрів України), інші пропонують подавати таке повідомлення за три або за п'ять днів до початку заходу (проект Закону України «Про порядок організації та проведення мирних заходів та акцій в Україні» від 17 червня 2003 р. № 0991 за ініціативою народного депутата України В. С. Пустовойтова; проект Закону України «Про свободу мирних зібрань» від 15 липня 2005 р. № 7819 за ініціативою народного депутата України В. Л. Мусіяки).

Як зазначають деякі науковці, будь-який часовий термін взагалі важко назвати оптимальним, адже багато чого залежить від мети проведення мирного заходу, ситуації в державі та багатьох інших факторів [4, с. 49]. Проте невизначеність такого терміну негативно впливає на реалізацію права на мирні зібрання, оскільки призводить до того, що він буде встановлюється організаторами мирного зібрання на власний розсуд відповідно до суто суб'єктивних критеріїв, що може привести до численних зловживань

як з боку органів публічної влади, так і з боку організаторів зібрань. Тому більш доцільним було б вказати чіткі строки запланованого мирного зібрання. На нашу думку, враховуючи критерій, висунутий Конституційним Судом України в рішенні від 19 квітня 2001 р., за яким «терміни завчасного сповіщення мають не заважати громадянам реалізувати своє право на мирні зібрання» [5], повідомлення про проведення мирного заходу має бути подано до органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування за п'ять днів до початку заходу. Такий строк надасть можливість відповідному органу публічної влади вжити підготовчих заходів щодо забезпечення громадського порядку, прав і свобод інших осіб, а в разі потреби – звернутися до суду з позовною заявою про обмеження проведення такого заходу.

Одним зі складових елементів механізму реалізації права збиратися мирно, без зброї, проводити збори, мітинги, походи й демонстрації є його захист, який здійснюється в тому числі, й судами загальної юрисдикції. Найчастіше захист вищезазначеного політичного права реалізується шляхом здійснення судочинства з адміністративних справ.

Так, чинне законодавство передбачає можливість захисту права громадян України збиратися мирно, без зброї, проводити збори, мітинги, походи й демонстрації у разі їх порушення шляхом звернення із позовними заявами до суду в порядку адміністративного судочинства. Захист даного політичного права згідно із главою 6 Кодексу адміністративного судочинства України здійснюється шляхом розгляду двох видів справ:

- за адміністративними позовами суб'єктів владних повноважень про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання;

- за адміністративними позовами про усунення обмежень у реалізації права та має певні особливості.

Стаття 182 Кодексу адміністративного судочинства України передбачає особливий порядок провадження у справах за адміністративними позовами суб'єктів владних повноважень про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання. Обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання може встановлюватися судом і полягає в їх забороні чи в інших обмеженнях (щодо дати, часу, місця, маршруту, умов, тривалості їх проведення тощо). Із позовною заявою про заборону таких заходів чи про інше обмеження права на мирні зібрання мають право звернутися відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Оскільки строк щодо повідомлення про проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій тощо законодавчо не врегульовано, а згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 р., про яке ми зазначали вище, таке повідомлення повинно бути зроблене організаторами мирних зібрань у строк, що не повинен обмежувати право громадян на мирні зібрання і водночас надавати можливість відповідним органам виконавчої влади чи органам місцевого самоврядування вжити заходів щодо безперешкодного проведення громадянами мирного заходу, позовна заява подається до окружного адміністративного суду за місцезнаходженням відповідного органу негайно після одержання повідомлення про проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій тощо. Якщо така позовна заява надійшла в день проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій тощо або після цього, відповідно до ч. 2 ст. 182 Кодексу адміністративного судочинства України вона залишається без розгляду. У разі відкриття провадження у справі про це, а також, дату, час та місце розгляду справи суд негайно повідомляє позивача та організатора (організаторів) зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших мирних зібрань. Така справа має бути вирішена судом у досить стислий строк – протягом трьох днів після відкриття провадження, а в разі відкриття провадження менш як за три дні до проведення відповідних заходів – невідкладно.

Частиною 5 ст. 182 Кодексу адміністративного судочинства України встановлено умови, за яких обмежується право на мирні зібрання, які ідентичні тим, що передбачені Конституцією України. Так, суд задовольняє вимоги позивача про заборону проведення мирних зібрань чи про інше обмеження права на такі заходи в інтересах національної безпеки та громадського порядку в разі, якщо визнає, що проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших зібрань може створити реальну небезпеку заворушень чи злочинів, загрозу здоров'ю населення або правам і свободам інших людей. При цьому органи публічної влади, що є позивачами, повинні надавати докази, відповідно до яких заходи, проведення яких пропонується обмежити, можуть призвести до порушень громадського порядку. У зв'язку з цим можна навести такий випадок із практики адміністративних судів. Харківська міська рада звернулася до Харківського окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Харківської обласної громадської організації «Патріот України», в якому просила заборонити

їй та іншим учасникам акції розміщення агітаційних постів на майданах Свободи та Конституції в м. Харків 1 травня 2009 р. та 9 травня 2009 р. з 9.00 до 20.00 години. На обґрунтування позову Харківська міська рада вказала, що згідно з розпорядженнями Харківського міського голови від 6 квітня 2009 р. № 582 та від 28 квітня 2009 р. № 753 в м. Харків 1 травня 2009 р. та 9 травня 2009 р. будуть проводитися масові заходи зі святкування 64-ої річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні та традиційне святкування 1 травня 2009 р. різними політичними партіями та організаціями, погляди яких відрізняються від поглядів з ХОГО «Патріот України». Проведення заходів ХОГО «Патріот України» має чітко визначений націоналістичний характер і не завжди знаходить розуміння з боку громадян, що, у свою чергу, може викликати виникнення конфліктних ситуацій та масових порушень громадського порядку. Постановою Харківського окружного адміністративного суду від 30 квітня 2009 р. відмовлено в задоволенні позовних вимог Харківської міської ради у зв'язку з тим, що позивачем в ході судового розгляду не надано доказів того, що проведення додаткових заходів за участю прихильників ХОГО «Патріот України» можуть призвести до порушень громадського порядку та відкритих протистоянь між останніми. На зазначену постанову суду представником Харківської міської ради подано апеляційну скаргу, в якій останній просить скасувати постанову Харківського окружного адміністративного суду від 30 квітня 2009 р. та прийняти нову, якою задовольнити позовні вимоги, адже вважає, що висновок суду першої інстанції про безпідставність доводів про те, що проведення додаткових заходів за участю прихильників ХОГО «Патріот України» може призвести до порушень громадського порядку та відкритих протистоянь між останніми, є неправомірним, оскільки суду були надані численні повідомлення ХОГО «Патріот України» в електронних засобах масової інформації. Харківський адміністративний апеляційний суд ухвалою від 30 квітня 2009 р. апеляційну скаргу Харківської міської ради залишив без задоволення, обґрунтовуючи свої рішення тим, що як до суду першої, так і до суду апеляційної інстанції позивачем не надано жодного доказу на підтвердження наявності обставин, які перешкоджають проведенню відповідачем діяльності агітаційних постів, а також доказів того, що одночасне знаходження в той самий час та в тому самому місці учасників заявлених заходів з різними політичними

поглядами може призвести до порушень громадського порядку та відкритих протистоянь. Викладений висновок визнано зробленим на припущеннях, фактів на його обґрунтування не наведено. Крім того, діяльність відповідача є легалізованою, питання про заборону його діяльності перед компетентними органами не вирішувалося [6].

У постанові суду має зазначатися спосіб обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання. Він може варіюватися від заборони проведення до обмеження в часі, даті, місці, маршруті, тривалості проведення тощо. Постанова суду у справах про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання набирає законної сили з моменту проголошення і може бути оскаржена в касаційному порядку.

Утім, невизначеність порядку реалізації права на мирні збори інколи призводить до того, що судом приймається рішення про його обмеження не тільки на підставах, визначених Конституцією України та Кодексом адміністративного судочинства України. Так, Окружним адміністративним судом м. Севастополь 22 травня 2010 р. було прийнято постанову про заборону безстрокової акції у вигляді пікету з тих підстав, що відповідачем порушено порядок організації вказаного заходу (який, до речі, не передбачений спеціальним законом), а саме: повідомлення про намір проведення пікету було зроблено за три дні до його проведення, а не відповідно до статей 1, 2 Указу Президії Верховної Ради СРСР від 28 липня 1988 р. № 9306-ХІ «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» не пізніше як за десять днів до намічуваної дати їх проведення, що позбавляє позивача як орган виконавчої влади здійснити всі необхідні заходи для підготовки проведення даного пікету [7]. Наведений приклад є ще одним підтвердженням тієї тези, що без прийняття спеціального закону, який би регулював порядок реалізації права збиратися мирно, без зброї та проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, неможливий його ефективний захист.

Стаття 183 Кодексу адміністративного судочинства України передбачає особливі умови провадження у справах за адміністративними позовами про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання. Оскільки органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, що повідомлені про проведення мирних зібрань, мають здійснити певні підготовчі заходи, зокрема для забезпечення безперешкодного проведення громадянами зборів, мітингів,

походу чи демонстрації, підтримання громадського порядку, охорони прав і свобод інших людей (наприклад залучити певні сили та засоби правопорядку), нездійснення, неналежне здійснення зазначених заходів тощо є обмеженням у реалізації права на мирні зібрання і може бути оскаржено до адміністративного суду організатором (організаторами) цих зібрань за місцем їх проведення.

Час розгляду справ даної категорії повинен бути нетривалим, щоб не обмежувати право громадян на мирні зібрання і слугувати гарантією цього права. Тому про відкриття провадження у справі, дату, час та місце розгляду справи суд негайно повідомляє позивача та відповідача, а адміністративна справа про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання вирішується судом протягом трьох днів після відкриття провадження, а в разі відкриття провадження менш як за три дні до проведення відповідних заходів або у день їх проведення – невідкладно. Постанова суду в адміністративній справі про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання набирає законної сили

з моменту проголошення і може бути оскаржена в касаційному порядку. Ще однією гарантією реалізації цього права є те, що згідно з ч. 1 ст. 256 Кодексу адміністративного судочинства України постанова суду про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання виконується негайно.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що судовий захист права громадян збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації здійснюється судами загальної юрисдикції і має певну специфіку, яка пов'язана з особливостями розгляду справ в порядку адміністративного провадження, оскільки спори щодо порушення цих прав, як правило, виникають між громадянами, об'єднаннями громадян, які найчастіше виступають організаторами мирних зібрань та суб'єктами владних повноважень. Впровадження ефективного розгляду судами справ, пов'язаних із порушенням права на мирні зібрання неможливе без прийняття спеціального закону, яким слід докладно закріпити механізм його реалізації і захисту.

Список використаної літератури

1. Конвенція право захист прав людини і основних свобод від 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004.
2. Шукліна Н. Г. Конституційно-правове регулювання прав і свобод людини і громадянина в Україні (проблеми теорії і практики) : [монографія] / Шукліна Н. Г. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 352 с.
3. Рабінович П. М. Права людини і громадянина : навч. посіб. / П. М. Рабінович, М. І. Хавронюк. – К. : Атіка, 2004. – 464 с.
4. Валюшко І. В. Проблеми законодавчого регулювання свободи мирних зібрань громадян в Україні / І. В. Валюшко // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 4 (13). – С. 46–51.
5. Рішення Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 р. № 4-рп/2001 у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання) // Офіційний вісник України. – 2003. – № 28. – Ст. 109.
6. Ухвала Харківського апеляційного адміністративного суду від 30 квіт. 2009 р. у справі № 2-а-38187/09/2070 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/6920521>.
7. Постанова Окружного адміністративного суду м. Севастополя від 22 трав. 2010 р. у справі № 2а-1521/10/2770 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/9650806>.

Надійшла до редколегії 07.12.2011

КРУЖИЛИНА Е. А. НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ РЕАЛИЗАЦИИ И СУДЕБНОЙ ЗАЩИТЫ ПРАВА ГРАЖДАН СОБИРАТЬСЯ МИРНО, БЕЗ ОРУЖИЯ, ПРОВОДИТЬ СОБРАНИЯ, МИТИНГИ, ПОХОДЫ И ДЕМОНСТРАЦИИ

Определено юридическое содержание права на мирные собрания и раскрыты некоторые проблемные вопросы его реализации. Проведен анализ особенностей судебной защиты данного политического права. Раскрыта специфика производства по административным делам, связанная с нарушением права граждан на мирные собрания.

KRUZHYLINA O. SOME PROBLEMATIC ISSUES OF REALIZATION AND JUDICIAL PROTECTION OF THE RIGHT OF CITIZENS TO GATHER PEACEFULLY, WITHOUT THE WEAPON, TO HOLD MEETINGS, CAMPAIGNS AND DEMONSTRATIONS

The legal content of the right to peaceful meetings is defined and opened some problematic issues of its realization are revealed. The analysis of the features of judicial protection of the granted political right is carried out. The specifics of the proceeding on the administrative cases connected with infringement of the right of citizens on peaceful meetings is revealed.